

דברי קדושה במקומות המטונפים וכנגד הערוה

שוע"ר סי' מה

ג בד"א במרחץ שזוהמתו רבה מהבל החמין שמשמשין בו, אבל בבית הטבילה אע"פ שעומדים בו ערומים, כיון שתשמישו בצונן אין בו זוהמא ... לכן מברכין ברכת הטבילה במקוה אפילו קודם שירד למים.

שוע"ר סי' עג

א להרהר בדברי תורה מותר אפילו כשערותו ממש מגולה מטעם שיתבאר בסימן ע"ה ... ומטעם זה מותר להרהר בדברים שבקדושה בשעת תשמיש שהרהור אינו כדיבור לענין זה אע"פ שהוא כדיבור לענין להרהר במבואות המטונפות.

שוע"ר סי' עד

א כתוב בתורה ושבט וכסית וכו' כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך וגו' והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר וגו', מכאן למדו חכמים שבכל מקום שה' אלהינו מתהלך עמנו, דהיינו כשאנו עוסקים בקריאת שמע ובתפלה או בדברי תורה צריך להיות המחנה קדוש, שלא תהא צואה מגולה שם, ושלא יראה ה' בנו ערות דבר, דהיינו שלא יהיה דבר ערוה כנגד פניו של אדם הקורא או מתפלל כמלא עיניו, מפני שעיקר מחנהו של אדם הוא כנגד פניו וצריך שיהיה מחנה זה קדוש שלא יראה בו ה' ערות דבר, ואיסור זה הוא מן התורה.

והחכמים הוסיפו שהמקומות אשר ה' שוכן בהם בקרבנו שהם ראשו ולבו של אדם הקורא או מתפלל צריך ג"כ שלא יהיו רואים את הערוה, דהיינו שלא יהיה עם הערוה תחת מכסה אחד בלי הפסק וחציצה ביניהם (אע"פ שמן התורה אין בזה משום ולא יראה בך כו' כיון שערוהו מכוסה נגד בני אדם).

ב אפילו אם לבו מכוסה בבגד להפסיק בינו לערוה צריך שתהא ערוהו גם כן מכוסה, ואם הוא מגולה אסור לקרות מן התורה, אפילו אם החזיר פניו ממנה שלא יראנה או שעצם עיניו, שהרי לא נאמר לא תראה ערות דבר אלא לא יראה בך, כלומר שתהא מכוסה בענין שלא תהא נראה לאחר העומד אצלו, לפיכך העומד בבית ערום והוציא ראשו חוץ לחלון שלא יראה ערוהו אף על פי שכיסה לבו בבגד הרי זה לא יקרא כיון שערוהו מגולה ונראית בבית.

ג מים אפילו הן צלולין חשובים כסוי לערוה, ובלבד שיוציא ראשו ולבו חוץ למים, שלא יהיה עם ערוהו תחת מכסה אחד כמ"ש סעיף א', ואם לבו תוך המים אם הם צלולים אסור משום לבו רואה את הערוה ואם הן עכורים שאין איבריו נראים בהם מותר לקרות בתוכם, והוא מפני שהם חשובים הפסק בין לבו לערוה.

ד אם האדם מתבק גופו בזרועותיו ה"ז חשובה הפסקה בין לבו לערוה שאף שהיד אינה חשובה כיסוי חשובה הפסקה כיון שמכל מקום אין לבו רואה את הערוה.

ה יש אומרים שהנשים יכולות לברך ולהתפלל כשהן לבושות החלוק, אע"פ שאינן מפסיקות למטה מלבן, לפי שערוהו למטה מאד ואין לבם רואה את הערוה. ומכל מקום אם הן ערומות, כיון שערוהו מגולה ונראית לאחרים אסור משום ולא יראה בך ערות דבר וגו', ואם היא יושבת שאז אין פניה של מטה נראית מותרת לברך אע"פ שהיא ערומה כמ"ש בסי' ר"ו.

שוע"ר סי' עה

ח ערוה בעששית ונראית דרך דפנותיה אסור לקרות כנגדה ואפילו היא בבית אחר ונראית דרך עששית שבחלון לפי שבראיה תלה הכתוב שנאמר ולא יראה בך וגו' והרי היא נראית.

ט היתה ערוה כנגדו והחזיר פניו ממנה עם כל גופו עד שנעשית לו מן הצד אע"פ שעומד בסמוך לה מן הצד תוך ד' אמות מותר לקרות אצלה. ואף על פי שנאמר והיה מחניך קדוש ולא יראה בך וגו', ומחנהו של אדם הוא ד' אמות מכל צד כמ"ש בסי' ע"ט, מכל מקום כיון שאמרה תורה ולא יראה בך תלה הכתוב בראיה, ולא אסר אלא ערוה הנראית. ומכל מקום אם יכולה להיות נראית אלא שהוא עוצם עיניו מראות ברע, או שהוא סומא או בלילה, אין זה מועיל כלום שהרי לא נאמר לא תראה אלא לא יראה כמ"ש בסימן ע"ד. ויש מתירין בזה לפי שמלא יראה בך וגו' אין ללמוד אלא לערות עצמו שכשערוהו מגולה אסור לקרות אפילו עצם עיניו או סומא או בלילה שנאמר ולא יראה בך וגו', אבל לא לערות חבירו. והעיקר כסברא הראשונה.

י מותר להרהר בדברי תורה כשהוא ערום וא"צ לומר כנגד ערוה אחרת שנאמר ערות דבר דיבור אסור הרהור מותר.

שוע"ר סי' עו

א צואה בעששית מותר לקרות כנגדה אע"פ שרואה אותה דרך דפנותיה לפי שבצואה תלה הכתוב בכיסוי שנאמר ושבט וכסית את צאתך והרי היא מכוסה.

שוע"ר סי' פג

א כשם שאסור לקרות קריאת שמע כנגד הצואה מן התורה כך אסור לקרות כנגד בית הכסא ישן דהיינו שנשתמש בו כבר פעם אחד בעשיית צרכיו, ואפילו אם פינה ממנו הצואה אח"כ, שכיון שחל עליו שם בית הכסא פעם אחד מאוס הוא ואין זה מחנה קדוש ואסור מן התורה.

ה בני אדם שיש להם ספסל נקוב שנפנים עליו, וכן באותם בתים שיש בתוכם כסאות קטנים נקובים לצורך הילדים קטנים שבבית, צריך ליזהר שיהיו מכוסים בשעת קריאת שמע ותפלה ודברי תורה, או יוציאו מהחדר שמתפלל או לומד בו, אפילו הם נקיים בתוכם ועל גבם, שכיון שהם מיוחדים לפנות עליהם הרי הם כבית הכסא, שאפילו אין בו צואה צריך להרחיק ממנו ד' אמות ולפניו כמלא עיניו מן התורה.

שוע"ר סי' פד

א מרחץ ישן בבית החיצון שכל העומדים שם הם לבושים מותר לקרות שם קריאת שמע ולהתפלל.

ובאמצע שקצת מן העומדים שם הם לבושים וקצתם ערומים יש שם שאילת שלום, אבל לא קריאת שמע ותפלה ודברי תורה, אפילו בשעה שאין שם אדם ערום. אבל מותר להרהר שם בדברי תורה אפילו כשיש שם ערומים, ומותר לפסוק שם דין, ובלבד שלא יאמר טעמו של דבר, שזה אינו אלא כמו הרהור בדברי תורה שמחשב הטעם בלבו.

והבית הפנימי שכל העומדים שם הם ערומים, אפילו שאילת שלום אסור, כי שלום הוא שמו של הקדוש ברוך הוא שנאמר ויקרא לו ה' שלום, והוא הדין שאסור ליתן שלום לחבירו במבואות המטונפות.

ואסור לענות שם אמן ולא להרהר בשום דבר שבקדושה, ואם שאל לו אדם דבר הלכה אסור לומר לו אין משיבין במרחץ, אבל בבית האמצעי מותר לומר לו כך.

שוע"ר סי' פה

א לא ילך אדם במבואות המטונפות ויניח ידיו על פיו ויקרא קריאת שמע, ואפילו אם היה קורא ובא צריך להפסיק כשיגיע למבואות המטונפות...

ולא קריאת שמע בלבד אלא כל ענין שהוא מדברי הקודש אסור לאמרה במקום הטינופת, דהיינו במקום שיש בו צואה או מי רגלים או בבית הכסא או בבית המרחץ ואפילו לאמרו בלשון חול.

ולא לאמרו בלבד אלא אפילו להרהר בלבו אסור, אפילו בדברי תורה שחייב להגות בה יומם ולילה. ולכן כשנכנס לבית הכסא טוב לחשוב חשבונותיו שלא יבא לידי הרהור תורה.

שוע"ר סי' ר

ו והאשה מותרת לישב ערומה ולברך, מפני שבישיבתה פניה של מטה מכוסים בקרקע או בספסל שהיא יושבת עליו ובירכותיה כשתשוה רגליה ותאסף אותן זו לזו, משא"כ באיש שהגיד והביצים בולטים ונראים.